

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Prietinii noștri slavi.

III.

(Dr. E. B.) Din articolul anterior s'a văzut, că după despărțirea ierarhică, mănăstirile toate au rămas în mâinile Sârbilor, afară de cea dela *H. Bodrog*, din dieceza Aradului. În rescriptul dela 1864 Maiestatea Sa își exprimă dorința preainaltă și îndrumă congresul sârbesc, ca în privința mănăstirilor situate pe teritorii locuite de Români, să caute a face un aranjament echitabil cu Românii.

Biserica sârbească însă a pus simplu „ad acta” această dorință preainaltă, nefiind alăturată ei nici o sancțiune, cum ziceau Sârbii.

Marele Metropolit *Saguna* și congresul român au urgat în repetite rânduri pe patriarhul dela *Carloveț*, să îndeplinească îndrumările aceste corăspunzătoare drepturilor naturale ale bisericii noastre, și să ne cedeze trei din cele șase mănăstiri bănățene, adică cele dela *Bezdin*, *Sân-Georgiu* și *Mesici*.

Tot acest lucru l'a urgat mai târziu și fericitul nostru metropolit *Miron*, iar *Vincentiu Babeș*, care a fost teolog de *Carloviț*, știa bine sârbește și avea relațiuni bune cu Sârbii, de repetite-ori a încercat să-i înduplece la o împăciuire, acceptabilă din partea noastră. Și care a fost ultimul rezultat al acestor ostenele?

Congresul național al bisericii sârbești a hotărât, că nu este aplicat să le dea Valahilor măcar o singură mănăstire, ba încă a îndrumat pe patriarh, să intenteze proces, ca și mănăstirea dela *H. Bodrog* să fie reincorporată metropoliei, respective patriarhiei lor.

Motivele: Că mănăstirile sunt întemeiate de Sârbi, ele sunt deci instituțiuni sârbești, așezăminte, la cari noi Românii nu putem forma drept de loc.

Observăm, că toate datele istorice, și chiar izvoarele sârbești dovedesc, că mănăstirile acestea s'au statornicit între secolul al XV-lea și al XVII-lea, într-o vreme deci când în aceste părți abia era urmă de Sârb, iar de ierarhie sârbească nici pomenire.

Vechile legi ungare amintesc la tot locul — unde să vorbește de ortodoxi — numai de „schismatici”, de multeori și de „valahi”. În Banat Sârbii să aflau numai sporadice, deci nici o indoială, că și mănăstirile sunt întemeiate de comercianții greci și macedoneni, pe seama și cu ajutorul poporului românesc.

Diplomele leopoldine din anul 1691 amintesc în mod clar mănăstirile de aici, punându-le în mod provizoriu sub jurisdicțiunea patriarhului *Cernovici*, adică numai până ce-i va succede Austriei să-l reazeze în fosta-i reședință din *Ipek*. Doar Sârbii lui *Cernovici* n'au venit ca să se așeze de tot aici, ci veniau numai ca refugiați, ca să-și caute adăpost provizoriu.

La 1904 Sârbii se ținură de vorbă. Intentară proces la tribunalul reg. din *Timișoara*, prin avocatul *Musiczki* din *Panciova*, (actualul de-

putat), pentru mănăstirea dela *H. Bodrog*. Acțiunea lor însă, în urma excepțiilor date de noi, a fost respinsă, din motivul, că judecătoria era necompetentă.

Și atunci, după precumpeniri și constături de mai mulți ani, am înaintat și noi acțiune la tribunalul reg. din *Budapesta*, ca judecătoria delegată prin Maiestatea Sa, cerând tot aceleași trei mănăstiri reclamate și de *Saguna*. În punctul prim al petiului ceream și enunțarea principiară, că toate mănăstirile de pe teritoriul coroanei ungare sunt instituțiuni și averi bisericești comune, la cari deopotrivă are drept și metropolia noastră gr. ort. română.

De cererea asta se acătară Sârbii, și excepționând, că fiind mănăstirile persoane de drept (juridice), peste cari biserica are numai drepturi administrative, iar asupra drepturilor de asemenea natură judecătoria nu are competență, — le-a succes să-și valideze excepțiunea, că judecătoria ungară nu-i chemată să procedă într-o cauză, în care e vorba și de mănăstiri aflătoare pe teritor *croat*, căci a purcede într-o astfel de afacere înseamnă a vătămă autonomia croată, garantată prin art. de lege. XXX din 1868. Adecă lovește în judicatura autonomă a Croației.

Advocatul nostru a trebuit să se ia la luptă cu cinci avocați preavestați de ai lor, între cari și actualul ministru de justiție, reprezentând dânsul pe episcopul *Zmejanovici* al *Vârșetului*. Cu toate acestea, tribunalul delegat din *Budapesta* a respins excepțiunile înaintate, statorindu-și competența, iar tabla reg. aprobând procedura, cauza ajunsă la forul cel mai înalt.

Günther, jurist celebru, își desvoltă recursul într'un op instruit cu puternice dovezi din sfera dreptului public. Recursul ajuns în mâinile judecătorului celui mai de frunte din senatul condus în persoană de președintele erudit al Curiei.

Sârbii mobilizează toate conexiunile lor, abisaltar Curia în mod formal. Trimeteau pe capul judecătorilor, nu numai avocați și judecători sârbi, ci chiar și dame, dupăcum am înțeles.

Toată osteneala lor însă a fost zădarnică, căci nu putură să se apropie de factorii decizători.

S'au cumințit în urmă și frații noștri Sârbi și se cugetară la o tactică mai înaltă. După constături ținute cu frații lor Croați, — ca și acum, în parlament, — punându-se pe base politice, născociră, că pe calea aceasta vor putea să găsească falanga dreptului civil. Vin deputații croați — coalițiunea sârbo-croată — și prezentându-se în corpore la dl prim-ministru și la președintele Curiei declară, că, dacă judecătorii ungare se vor declara de competenți, ei — Croații — vor socoti holțărarea aceasta de o vătămăre a autonomiei lor și vor fi constrânși să tragă consecuență politică din procedura judecătorei ungare.

Lucrul, cum se vede, și-a avut efectul, căci majoritatea senatului

judecătorese inclină spre punctul de vedere al improcusurilor și apreciind argumentele de drept public, a răsturnat hotărârile celor două judecătorii și a declarat de necompetentă judecătoria delegată de însăși Maiestatea Sa spre acest scop! Și acum putem începe iarăși din nou acest proces greu și mare, acolo unde-l începusem!

Dar l-am reînceput, și cu ajutorul nobilului zel al delegațiunei congresuale și al juriconsulților diecesani, într'o astfel de formă, că cercul de competență nu va mai fi discutabil, și de nu se vor întâmpla minuni, vom căpăta din mănăstiri partea ce ne compete. Dacă nu trei: mai puține, dacă nu cele cete, apoi altele, căci Sârbii n'au nici un titlu dedrept, iar primelor judecătorii ale țării nu le pot sugera astfel de titlu.

Noua lege electorală. Ziarul „*Tribuna*” din *Arad* are știre, că noua lege electorală, la care lucrează ministrul de interne, va fi pusă pe următoarele baze: Drept de alegere va avea fiecare cetățean majorean, care știe ceti și scrie, fie în orice limbă, însă cu un singur vot. Două voturi va avea cel pe lângă aceea, că știe ceti și scrie, mai plătește și dare, cel puțin 20 coroane la an. Trei voturi va avea cel pe lângă aceea, că știe ceti și scrie, mai plătește și dare, cel puțin 20 coroane la an. Trei voturi va avea cel pe lângă aceea, că știe ceti și scrie, mai plătește și dare, cel puțin 20 cor. la an. Adecă iarăși o lege meșteșugită, ca listele electorale se poată fi compuse așa cum cer interesele celor dela putere.

Impăcarea română-maghiară. Scriu zările din România, cari sunt mai aproape de *Brașov*, că secretariul de stat în ministerul de comunicațiune, dl *Szterényi*, ar fi vorbit în darea sa de samă, ținută în fața alegătorilor săi Sași din *Brașov*, și despre necesitatea unei înțelegeri între Români și Unguri, pentru că numai împreună și în bunăînțelegere se pot apăra aceste două popoare în contra colosului dela Nord. Curios om domnul *Szterényi*! În rândul trecut a vorbit alegătorilor săi Sași despre necesitatea introducerii votului universal la alegeri, iar acum despre necesitatea împăcării Românilor cu Maghiarii, două lucruri, cari bagă în frigruri pe bietii Sași. Sigur, că fiecare Sas, auzind de această împăcare, va fi exclamat în sine: „Bine, dar noi atunci ce ne facem?”

Din parlament. Același obiect la ordinea zilei în dietă. Legea de un paragraf. De Joi începând au intrat în luptă și Croații în contra ei. Vorbesc pe rând și o combat, iar președintele pe rând le detrage cuvântul. La regulament nu-l lasă deloc să vorbească. Dintre deputații români a mai vorbit *Dr. Iuliu Maniu* în contra legii, iar Sâmbătă *Dr. Ștefan C. Pop*, care abătându-se puțin dela obiect, a fost admoniat și apoi președintele i-a detras cuvântul. A cerut imediat cuvântul, ca să vorbească la regulament de casă, dar președintele nu l-a lăsat să vorbească. A vorbit însă la regulament *Dr. Iuliu Maniu*, și a arătat, cât de incorectă a fost procedura președintelui față de deputatul *Pop*. Se naște gălgăie mare și președintele suspendă ședința, fiindcă era aproape să se înceieze Croații cu *Kossuthiștii*. În urmă se face propunerea, ca dieta să țină ședință și în ziua următoare, *Duminecă*. Deputatul *Maniu* combate propunerea, pe motivul, că țara aceasta e creștină, dar majoritatea parlamentară, probabil necreștină, primește propunerea. Și astfel dieta a ținut ședință și eri.

Chestia de naționalitate în școală.

Profesorul dela școala reală superioară de stat din *Timișoara*, domnul *S. Kunfi*, a scos în broșură o lucrare interesantă despre „păcatele instrucțiunei populare din Ungaria”, din care reproducem în traducere capitul care poartă titlul de sus. E următorul:

După înviațiunile date la noua lege a școlii populare, măsura minimală a îndeplinirii datorințelor învățătorului este, „ca copiii de limba maternă nemaghiară, cu terminarea cursului al patrulea, să-și poată exprima la înțeles gândirea în ungu-rește, cu graiul viu și în scris.

Prin aceasta dispoziție legea statorește drept țintă a învățământului primar încă învățarea unei limbi deosebite de limba maternă: a limbei oficioase a statului.

Oricât i-ar supăra sau durea pe unii, ba poate chiar pe mulți, totuși trebuie să declarăm ca fapt, că — dupăce în aceasta țară mai multe milioane de oameni nu cunosc limba maghiară, la noi se impune copiilor din o mare parte a școlilor populare ca datorință de căpetenie, învățarea unei limbi străine.

Oricum ar medita cineva asupra dorinței de a fi cunoscută și pretutindenea răspândită cunoștința limbei maghiare și asupra posibilității acestui lucru, trebuie să ia în considerare faptul, că rezultatul dobândit în școli la învățarea limbilor străine este aproape zero. Oameni experți, pe baza constatărilor făcute, au căzut de acord în privința aceea, că elevii ieșiți din școlile secundare, cari învăță în decurs de opt ani vr'o limbă străină, în foarte puține cazuri știu să-și exprime cugetele cu vorba și în scris în acea limbă, — cu toate că în școlile secundare condițiile de a învăța sunt cu mult mai favorabile, numărul elevilor mai mic, munca profesorilor mai puțină, și timpul ce stă la dispoziție cu mult mai lung. Trebuie să ținem samă și de aceea, că influințele din afară de școală nu contribuiesc deadreptul într'u a înșurea, sau chiar a zădărnici instrucțiunea. De exemplu, instrucția limbei germane în școlile secundare azi deja foarte arareori e silită a se lupta cu piedecile izvorâte din invidie, sau fie numai din neîncredere față de Nemți.

În școlile populare cerotate de copii cu limba maternă nemaghiară altoum stau lucrurile. De întâia dată vom da acolo de urma acelor cauze, cari în general micșorează capacitatea de muncă a școlilor populare. Astfel este educația făcută în masse, mai mari și prea puțin omogene, apoi miseria sub a cărei povară mulți copii devin neapți de învățatură, și mediul de o cultură inferioară, care puțin dă pe școală. Tot acelea cauze, în urma cărora cunoștințele elevilor ieșiți din școala populară sunt defectuoase, aduc cu sine împrejurarea, că și știința lor în ale limbei maghiare abia plătește ceva. Resultatul obținut prin analizarea cauzelor generale îl întăresc și câteva cauze speciale. Prima este, că școala nu s'a dovedit de potrivită pentru învățarea unei limbi străine. Resultatul ei în direcția asta e cel puțin problematic. A doua consistă în împrejurarea, că un copil la vârsta de 6—10 ani în general nu e în stare a învăța o limbă pe cale gramaticală și după anumite metode științifice.

A treia este faptul, că în școlile cu limba de propunere nemaghiară din unele ținuturi, multe împrejurări paralisează munca săvârșită pentru instrucția limbei maghiare. Legile țerii noastre au decretat înainte cu patruzeci de ani, atât obligativitatea învățământului, cât și instrucția limbei maghiare în școlile populare. Ambele dispozițiuni au rămas până azi neexecutate, de oarece împrejurările pe cari au voit să le transformeze, sunt cu mult mai tari, decât puterea legii și a forurilor puse să o execute.

Munca desvoltată în serviciul maghiarisării rămâne stearpă, din cauză că copilul care umbra la școală petrece în școală numai câteva ciasuri la zi, și că din întreg timpul vieții noastre foarte puțin e cel destinat pentru școală. Câtă vreme puterile ce se manifestă în viața lucrează.

oaspeți streini, să adunare la casa ospitală a episcopului local, unde servindu-se o masă bogată, fiecare s'a îndulcit din bunătațea bucatelor alese, puse din prisosință la dispoziția oaspeților bine primiți și binevăzuți. În decursul servirea mesei preanonarului domn protopop D. Moldovan ridică păharul pentru sănătatea îndelungată a Exelenței Sale Inalt Preasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, iar din partea celorlalți preoți s'a toastat pentru oaspeți și pentru popor.

Astfel să sfârși această frumoasă și impunătoare zi de sărbătoare. T. P.

NOUȚĂȚI.

Spre știre. În chestia exepărării de ocupațiune pe seama celor ce se întorc din America, ministerul de agricultură roagă și pe calea aceasta pe cei ce au trebuință de muncitori, ca pe lângă comunicarea condițiilor să se adreseze prin scrisoare ori pe cale telegrafică ministerului de agricultură, secția muncitorilor.

† Dessewffy Sándor, episcop romano-catolic al diecezei Cenad, cu reședința în Timișoara, a decedat Mercuri sara, în Budapesta, în etate de 73 ani. Era bolnăvicios de vreme mai lungă. În mormântarea i s'a făcut astăzi, Luni, în Timișoara, unde a fost transportat sicriul cu rămășițele pământești ale defunctului, pentru a fi așezat în cripta catedralei catolice de acolo.

Examen de maturitate. În orașul Brașov, în 18 Decembrie nou curent.

Comisar guvernial. Domnul Dr. Iosif Siegescu a fost trimis din partea guvernului ungar la Caransebeș, ca să facă inspecție amănunțită la pedagogia română de acolo.

Preșara Sf. Andrei. Invățătorii dela școala confesională gr. ort. română din Oraștie vor aranja Joi, în 12 Decembrie n. seara la orele 6 festivitate școlară cu elevii lor, întocmai ca în anii trecuți, întru memoria marelui nostru Andrei bano de Șaguna.

Despărțirea bisericii de stat. În reichsrathul din Viena a cerut deputatul socialist Pernerstorfer și deputatul ceh Mazarik separațiunea bisericilor de stat, așa cum s'a făcut lucrul în Franția.

Un op nou istoric. A ieșit de sub tipariu în tipografia arhidiecezană din Sibiu opul intitulat: „Fragmente Istorice despre Boerii din Țara Făgărașului, de Ioan Cav. de Pușcariu. IV. 53 coale tipariu, în format octav, și se află de vânzare la autorul în Bran (Törcsvár) și la librăria arhidiecezană, cu prețul de 5 cor. 20 fil. exemplariu broșat.

Dela Budapesta la Brașov va fi pus în comunicație cu începere dela 1 Maiu n. 1908 un nou tren accelerat. Așa a promis zilele trecute dl. Saterényi, secretar de stat în ministerul de comunicație, alegătorilor săi din Brașov, în fața cărora și-a ținut darea de seamă.

Bucătăria comună se va deschide la 1 Ianuarie în Sibiu. Membri se mai primesc și se pot face înscrieri în prăvăliile următoare: Iulius Wermescher, Iosif Likeli și Budovsky.

Dela „Albina“. La filiala din Brașov s'a înființat o cancelarie advocațională, în regie proprie, și cu conducerea ei a fost încredințat dl. Dr. Emil Dan, avocat în Brașov, pe care direcțiunea „Albinei“ l-a numit funcționar al institutului.

† Iosif Iorga, vicanotar al orașului Lugoj a decedat, după lungi suferințe, în etate de 58 ani.

Societatea de lectură „Petru-Maior“ din Budapesta invită la ședința festivă ce o va aranja în 14 Dec. st. n. în sala cea mare dela Ferencvárosi Polgári Kör (Bakács-tér 14). Prețul de intrare: pentru o persoană 2 cor., pentru o familie 5 cor. Venitul e destinat pentru Societatea „Petru Maior“. Începutul la 8 oare seara. Suprasolviri marinimoase se primesc cu mulțămintă și se vor chita prin ziare. Programul se va împărți seara la casă.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“, a elevilor dela seminariul din Sibiu, ține ședință publică, Joi, 29 Noemvrie v. 1907 în memoria marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a seminariului Andreian. Începutul la 5 oare sara. Intrarea prin strada „Spinarea Cănelui“. Ofertele marinimoase se vor cuita pe cale ziaristică. Programul îl vom da în numărul viitor.

Pentru soldați. Camera din Paris a votat un credit de un milion de franci, pentru a se da soldaților în fiecare zi câte o porție potrivită de vin.

Din America vin știri rele. Oamenii nu mai capătă de lucru, în urma scumpirei banilor. Vin deci cu grămadă îndărăt, în Europa, pentru că nu moară de foame în America. În 7 Noemvrie au plecat șapte corăbii mari spre Europa, cu peste 20,000 de muncitori, cari vin acasă, fiindcă nu capătă de lucru, și peste o sută de mii stau pe strade, fără ocupațiune. Cei ce se bat cu gândul se plece la America, stee deci acasă!

Demonstrație. Socialiștii din Croația și Slavonia vreau să amiteze pe colegii lor din Ungaria, și să aranjeze în 12 Decembrie nou curent, ziua redeschiderii dieței croate, o grevă generală, în favorul votului universal. Se vor prezenta în masse mari în fața palatului dieței și nu vor lucra în ziua aceea, de dimineața până la amiază.

Concertul Selmy Wellmann, dat Vineri seara în sala mare dela Gesellschaftshaus, a fost bine cercetat și a avut succesul cel mai desăvârșit. Dșoara concertantă, Selmy Wellmann, a justificat pe deplin părerea care o auzisem despre dexteritatea ce o posedă ca pianistă. A jucat cu o precisiune rară și cu o siguranță uimitoare. A și fost răsplătită cu sgomotoase aplause și număroase buchete de flori. Frumos și cuceritor a cântat apoi, ca totdeauna, doamna Veturia Iriteanu, cum și dl Orendt.

„Nepotul răsfățat“, farsă în 5 acte, de Kötzebe, tradusă de I. S. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian, a apărut în broșură, drept Nrul 1 al „Bibliotecii meseriașilor români“ și se poate procura dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ cu prețul 60 bani exemplarul, plus 10 bani pentru porto.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Isidor Blaga, paroh în Lăncrăm, soția sa Nina n. Moga, copiii lor Lețiția măr. Pavel, Liviu, profesor (Brașov), Lionel, jurist, Longin, stud. comer., Liciu și Lucian, stud. gimn. (Brașov), fiecare câte 20 bani și Vic. Tordășian, preșident 10 bani.

A înebunit în teatru. Viceconsulul Germaniei din Constantinopol, cu numele Schrader, se afla în teatru, când se juca piesa Faust. În actul al treilea bietul om a sărit sus pe scaun și a început să țină vorbe publice din teatru. Înnebuni-se, și numai cu mare greutate a putut fi dus acasă și pus sub îngrijire medicală.

PARTEA LITERARĂ.

Despre muncă.

După Iohn Ruskin.
(Urmare).

Nu te indigna și cugetă-te bine, că risipa muncii omenestă încă nu e omor. Ești tu așa de sigur despre aceasta? Eu îți mărturisesc, că na-și ști ce fel de moarte ar fi mai sigură — tu omori însă îndoit. A-i răpi unui om răsuflarea, e cea mai ușoară moarte. Foame și frig și un glonte șuerător — nunțul iubirii între națiuni — au mântuit pe mulți oameni de toată durerea pământească și iau promovat la fericirea eternă. Cel mai rău lucru ce se întâmplă aici e, că bietului om i-se scurtează viața; dar cel puțin nu i-o amărăști. Dar dacă îl veți ști voi pe un om la o muncă josnică, dacă îi veți încătușa cugetările, îi veți lega ochii, îi veți nimici speranțele sale, îi veți amări bucuriile, dacă îi veți împedeza corpul său pentru a se putea desvolta în mod sănătos și-i intristați sufletul, ba dacă nu-l lăsați nici să-și seceră puținele fructe ale muncii sale, ci-l lăsați în amarul lui, în

urma căruia adeseori sucumbă, pentru că nimeni nu se îngrijește de el, mai credeți atunci în adevăr, că aceasta risipă nu e păcat?

A treia oară zic, lucrați ca copiii cei nevinovați, și vă asigur, că această muncă vă înveselește. Și ceea ce voesc a vă comunica în privința aceasta, vă rog a o imprima bine în inimile voastre. Tot creștinul se roagă zilnic în „tatăl nostru“: „vină împărăția ta“. Dacă auzim pe un înrăutățit înjurând, atunci condamnă un astfel de lucru și zicem, că ia numele domnului în deșert. Dar luați aminte, că e un abuz cu mult mai rău, când ceri dela Dzeu ceva, de ce nu ai lipsă, sau ceva, cu ce nu ști ce să începi. Astfel de rugăciuni îi displac. Nu vă rugați pentru venirea împărăției lui Dzeu, dacă nici nu o doriți, căci prin aceasta insultați mai rău pe domnul ceresc, decum au făcut-o aceasta slugile arhierului, cari l-au bătut cu trestia. Dar dacă vă zace la inimă venirea împărăției ceriurilor, atunci nu vă rugați numai, ci și lucrați pentru venirea ei. Și dacă voiți să lucrați pentru împărăția ceriurilor, atunci trebuie să și știți ce însemnează aceasta. Noi toți de multeori am zis această rugare din tatăl nostru, fără a ne cugeta. Bine înțeles, noi ne rugăm ca să vină împărăția lui Dzeu la noi și nu ca să mergem noi la dânsul. Deci nu ne cugetăm la cei morți ci la cei vii. Și nici nu va veni cu „semne exterioare“, ci în toată liniștea, nimeni nu știe cum. Venirea împărăției lui Dzeu se subtrage ori cărei observări. Și nici nu vine din afară, ci se află în sufletul nostru. „Împărăția lui Dzeu e în voi“, zice Mântuitorul către învățăceii săi. Și deoarece e ceva intern, nu se poate vedea, ci numai se simte; și deși e ceva propriu ființei noastre, totuși nu o putem măsura cu măsură pământească. „Împărăția lui Dzeu nu e mâncare, nici beaură, ci dreptate, pace și bucurie în Duhul Sfânt, adică bucuria fiilor lui Dzeu, pe cari îi înlocuiește Duhul său înainte tatălui și a cărui putere îi vindecă și îi mângăie“. Deci dacă lucrăm pentru această împărăție, o aducem, ba chiar voim să intrăm în ea, atunci trebuie să îndeplinim o condițiune. Noi nu putem intra, decât ca iubiți copii, sau de fel. După cum scris este: „Lăsați copiii să vină la mine și nu-i opriți, că acestora este împărăția ceriurilor“. „Acestora“ nu stă aici numai pentru copii, ci pentru toți aceia, cari sunt ca copiii. Mame gingașe împopulează ceriul cu o mulțime de copii. Dar aceasta e falz. În cer sunt reprezentate toate etățile și părul alb va primi coroana. Cuvântul de binecuvântare sună: „Ca să-ți fie ție bine și mulți ani să trăiești pe pământ“. E vina părinților, cari cauzează moartea copiilor lor. Dzeu a creat pentru ei viață pământească; dar sfatul său înțelept îi ferește adeseori prin moarte grabnică de o viață stricată, și aceștia desigur își primesc misiunea lor în cer. Noi toți, mic sau mare, trebuie să învățăm lecțiunea prunciei și să ne pătrundem de felul de a fi al copiilor, căci numai așa ne vom face părtași promisiunii. Las să vedem deci în ce constă particularitatea copiilor?

Primul semn al adevăratei prunciei este modestia. Un copil bine crescut nu se va ținea nicidecum mai cuminte decât oamenii mai în etate și nu va cugeta, că nu mai are lipsă să învețe. Poate să cugete, că tata și mama știu tot — probabil și aceea, că oameni bătrâni nu mai au lipsă de învățat; dar despre cunoștințele sale totdeauna cugetă puțin. Pe lângă aceasta e doritor de știință și pune bucuros întrebări. Toate acestea sunt lucruri caracteristice pentru un lucrător înțelept. El recunoaște, că știe puțin și că sunt mulți oameni, cari știu mai mult decât el; e doritor de cunoștințe și totodată pregătit spre studiu, nu spre a învăța pe alții. Plato zice, că nu există un dascăl înțelept, care și-ar impune învățătura sa, nici domnitor bun, care ar lăsa să i-se întrevadă intențiunea, că voește să domineze.

A doua particularitate a copilului e încrederea necondiționată. El știe prea bine, că tatăl său are în vedere binele său, și foarte adeseori a simțit-o el, că n'a fost

frumos, dacă a lucrat de capul său. Un copil bun se încrede necondiționat tatălui său, se supune conducerii lui, ba îi urmează și cu ochii închiși, dacă i-se cere aceasta. Tot asemenea fac și oamenii cei buni față de părintele lor ceresc: ei îi urmează și i-se încred necondiționat și fi sunt recunoscători în tot decurșul vieții lor. Dacă dorințele lor nu se împlinesc, atunci nu se ceartă pentru aceasta cu Dzeu, ci cugetă, că El trebuie să știe mai bine, ce le servește lor spre bine. Ei cunosc pe conducătorul lor, urmează conducerii lui și îndeplinesc ceea ce li-se poruncește. Fără o astfel de credință, fără o asemenea încredere, nu există pentru om o faptă mare, nu există mântuire. Între toate popoarele pământului numai acelea au ajuns în adevăr popoare mari, cari au avut o astfel de credință. Aceștia sunt Iudeii, Grecii și Mohamedanii, cari cel puțin în această privință au rivalizat unii cu alții. O astfel de încredere perfectă a fost aceea, în urma căreia a ajuns Avram protopărintele poporului ales; denumirea Dzeului atotputernic de conducător al tuturor oamenilor și primirea legiitorului ales de el au pus piatra fundamentală pentru înflorirea Orientului, asemenea și fapta Grecilor, — care a devenit lozina unui războiu desinteresat și nobil pentru toți timpii și pentru toate popoarele, — a fost imprimată pe piatra monumentală a acelor, cari și-au jertfit viața, și anume, în forma cea mai zguduitoare, ce s'a putut afla vre-odată pentru o expresiune omenască „Călătorule, dacă ajungi la Sparta, vorbește acolo, să ne-ai răzvit din zăsad, după cum ne-a poruncit legea“.

(Va urma).

Cărți și reviste.

Anuarul Bancilor române pe 1908 (An. IX) a apărut în zilele acestea în extenziune de 12 $\frac{1}{2}$ coale în formatul obișnuit. Conține pe lângă partea calendaristică: termenele ultime pentru administrarea dărilor și competențelor erariale, tragerile la sorti și scadențele cupoanelor dela efectele mai principale din patrie și România. Șematismul se extinde pe 180 pagini și cuprinde în partea sa I: toate institutiile noastre de bani în ordinea alfabetică, indicându-se fiecare din ele firma în toate limbile improtocolate, anul fondării, capitalul societății, prețul acțiilor, dividendă, cupoanele, dreptul de vot, firmarea, ziarele oficiale, revizorul anului ultim, ramii de operație și condițiunile lor, apoi numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul ultim (pe 1906) și în fine distribuirea profitului net și al cotei de binefacere.

Partea II cuprinde, pentru primadată dela publicarea anuarului încoace, date asupra însoțirilor satești sistem Raiffeisen din comitatul Sibiului, și anume firma, anul fondării, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și ultimul bilanț (pe 1906).

Tot în partea aceasta sunt enumerate în ordinea alfabetică a comitatelor lor diferite alte instituții de natură economică existente, dar până acum necuprinse în Anuar, precum și altele, parte în înființare, parte sub înregistrare.

Partea III cuprinde datele privitoare la „Solidaritatea“: membrii, scopul însoțirii, organele ei, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, al revizorilor experți și al funcționarilor.

La finea acestei părți se află Bilanțul general al băncilor noastre pe 1906 în comparațiune cu 1905.

Pe lângă sumarul obișnuit, Anuarul mai are și un sumar după sediile băncilor. Pe penultimele două pagini ale Anuarului în fine sunt înșirate revistele noastre economice-financiare și scrierile de specialitate economică-financiară cu prețurile lor.

Cum se vede din acest rezumat Anuarul pe 1908 cuprinde un bogat și interesant material statistic și informativ asupra băncilor noastre și număroase îmbunătățiri față de trecut.

Prețul Anuarului, elegant legat, este cor. 3 și se poate comanda prin Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu.

Teatru.

Luni: Frau Königin, comedie.
Marți: Künstlerblut, operetă.

Nr. 991/1907

[341] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea în mod definitiv a postului al III-lea de învățător la școala populară confesională gr. or. rom. din parohia Sadu (Czód) prin această să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

- salar anual 600 cor. solvabil în rate trilunare din cassa bisericeii;
- cuartir liber în edificiul școlii, eventual relut 50 cor;
- relut de lemne 35 cor.

Cuincenalele să vor computa numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Dela reflectanți să pretinde, diploma de învățător și alte documente recomandatoare.

Alesul va fi obligat sau a conduce la utrenie strana dreaptă sau a forma și conduce corul la liturghie.

Postul va fi ocupat numai cu începutul an. școl. 1908/9.

Reflectanții au a-și așterne cererile lor concursuali instruite în conformitate cu legile din vigoare Oficiului ppresb. gr.-or. al tractului Sibiu în termenul prescrip. având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântări.

Din ședința comitetului parohial ținută la 18 Noemvrie 1907 st. v.

Ioan Popovici
paroh — pres.

Ioan Popica
inv. — not.

Văzut:

Mateiu Voileanu
adm. prot.

Nr. 3980/1907

[342] 2-2

Concurs

În urma ordinului d-lui Vicecomite Nr. 10967/907 și din incidentul restaurării amplotiaților din acest an sunt de a să ocupa prin alegere pe periodul anilor 1908—1913 la magistratul orașenesc în Szászsebes următoarele posturi:

- Postul de primariu împreună cu un salariu anual de 4800 cor.
- Postul de consilier orașenesc cu un salariu anual de 2400 cor.
- Postul de fiscal orașenesc cu un salariu anual de 700 cor.
- Postul de contabil orașenesc cu un salariu anual de 1400 cor.
- Postul de arhivar cu un salariu anual de 1400 cor.
- Postul de cassar orașenesc cu un salariu anual de 1600 cor.
- Postul de controlor de cassă orașenesc cu un salariu anual de 1200 cor.
- Postul de perceptor orașenesc cu un salariu anual de 1600 cor.
- Postul de controlor la perceptorul orașenesc cu un salariu anual de 1200 coroane.
- Postul de econom orașenesc cu un salariu anual de 2400 cor.
- Postul de tutor orfanal orașenesc cu un salariu anual de 600 cor.

Acestea posturi a căror agende sunt satorite prin legile și ordinațiunile din vigoare și prin statutul de organizațiune orașenesc sunt împreună cu drept la pensiu și cu 5 cincenale de câte 10%.

Reflectanții la aceste posturi sunt dator să înainta rugărilor timbrate în regulă d-lui Vicecomite al comitatului Szeben în Nagyszebea până Vineri în 20 Decemvrie a. c. astfelu încât și rugările înaintate cu poșta să sosească nesmintit până în această zi.

Reflectanții la postul de primariu și fiscal sunt dator să înainta la rugările lor și atestatul de calificațiune prescrip în §. 3 punct VII. și VIII. din Art. de lege I. ex 1883.

Szászsebes în 3 Decemvrie 1907.

Magistratul orașenesc

Nr. 70/1907 P.

[340] 2-3

Publicație de vânzare.

Representanța bisericilor rom. gr.-or. din Bran, aduce la cunoștință publică, cumcă în ziua de 9/22 Ianuar 1908 la 11 oare a. m. vinde în licitație publică și prin oferte închise, casa și pământul dela „Phlock“ de sub Nr. prot. fund. 172 Nrii top. 2846 și 2847 aceluia ce oferă mai mult.

Casa și pământul acesta să află situat la un loc foarte romantic și în fața soarelui și este foarte acomodat pentru clădirea unei sau și mai multe vile de vară.

Prețul strigării e de 1220 coroane. Vadiu la licitațiunea verbală cât și în oferte 10% dela prețul strigării, adică suma de 122 cor.

Condițiunile de vânzare să pot vedea la biroul reprezentanței ori și când.

Licitația se va ținea în localul școlii centrale din Bran (Törösvár).

Moeciu-inferior, 17 Noemvrie st. v. 1907.

În numele reprezentanței centrale a bisericilor din Bran:

George Enescu
președinte.

N. Runcean
not. rep.

„CRIȘANA“

societate de economii și credit în Brad

Concurs.

Se publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant, dotat cu un salariu anual de 840 cor.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limbile române și maghiare și eventual și cea germană.

Cei cu praxă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a se înainta până în 15 Decemvrie a. c. subsemnatei direcțiuni, iar postul e a se ocupa cu 1 Ianuarie 1908.

După serviciul provizor și neexceptionabil de un an, va fi denuțit funcționar definitiv cu salariu anual de 1100 cor., 200 cor. bani de cvartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noemvrie 1907.

[332] 3-3

Direcțiunea.

Nr. 1139/1907

[335] 3-3

CONCURS.

Pe baza rezoluțiunei conzistoriale dela 16 Octomvrie a. c. Nr. 11,225 Bis. prin aceasta se escrie concurs nou pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Măgarei cu filia Aposdorf, protopresbiteratul Agnitei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul susindicat și cu prealabila încunoștiințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică pentru a cânta, resp. a celebra și cuvânta.

Agnita 10 Noemvrie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Agnitei, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Laptar bun,

de 30—45 ani,

practicat la îngrijirea vitelor și mulsoarea vacilor, știind carte românește, cu salariu 40 lei lunar și întreținere se caută. Oferte în scris la:

Administrația moșiei Băneasa

(343) 2-3 lângă București.

Viță nobilitată
aleasă,
liferează

în cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler

Erste Rebenveredlungsanlage

recunoscută deja de ani ca cea dintăiu și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunățatea materialului. [307] 15-40

Nr. 125/1907 of. par.

[336] 2-3

A doua publicațiune de licitație.

Comitetul parohial din comuna bisericăscă Ocoliușul-mare protopresbiteratul Lupșa dă în întreprindere edificarea bisericii din loc, pe calea licitațiunei publice minuendă, care se va ținea a doaua oară în localul școlii din loc Duminecă în 9/22 Decemvrie 1907 la 1 oară p. m.

Prețul de strigare satorit în preliminaru cor. 23,861.21. Comuna dă din asa parte în natură peatra, cărămida, lemnul de brad și stejar, năsipul, varul și cimentul în prețul preliminar și declar că în privința varului, năsipului și cimentului este gata a intra la invoiala specială cu eventualul anteprenor, în cadrul sumelor bugetare.

La licitație se admit măiestri de clădiri, cari depun vadiu de 10% în bani ori hârtii de valoare, și declară în scris că au cetit și înțeles condițiunile de licitație și se supun lor.

Oferte închise încă se pot înainta până la oarele 12 din ziua de licitație, adresate oficiului parohial, se vor considera însă numai dacă conțin vadiul și declarație despre cunoașterea condițiunilor de licitație.

Comitetului îi stă în drept a concrede cu lucrarea pre ori care dintre licitanți, fără ași motiva procedura.

Resultatul licitației intră în putere de drept numai după aprobarea Preaven. Consistor arhidiececan.

Planul și preliminarul de spese aprobat de Preaveneratul Consistor arhidiececan cu datul de 24 Februarie 1907 Nr. 1964 Epitr. precum și condițiunile de licitație cari altcum rămân tot cele vechi, se pot vedea în cancelaria oficiului parohial din loc.

Ocoliușul-mare, 13 Noemvrie 1907 v.

Nestor Manciu

par. gr.-or. și pres. com. par.

Andrei Muntean
not. com. parohial.

„CORDIANA“ institut de credit și economii,

Filiala Agnita

(Szent-Agotha, strada lungă 81)

primește depuneri spre fructificare cu 5%, pe lângă abzicere de șase luni cu 5¹/₂%.

(337) 2-10

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

La 7 Expoziții publice cele dintăii premii!

Veritabil numai cu

triunghiu pe talpă.

Șoșoni, slippers
Galoși
de Petersburg.

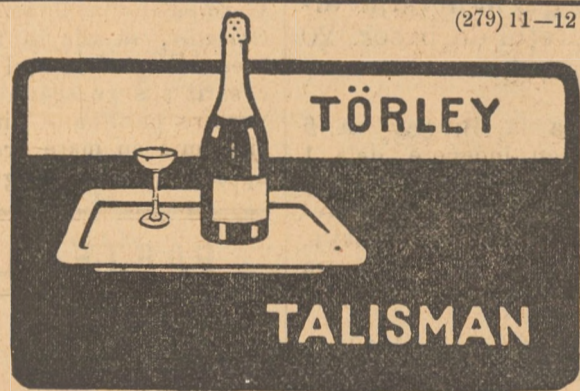
Singurii contrahenți:

Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detail în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc.

(322) 4-6

(279) 11-12

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 49-

Sibiu — Nagyszeben.